

Zuzana Boteková: Anjelský ruženec, 2004

Textilný objekt

Mesiac máj je v Cirkvi zasvätený Panne Márii. Dňa 13. mája si tiež pripomínáme sté výročie zjavení Panny Márie vo Fatime. V prvých storočiach mníši zvykli recitovať žalmy, čo tvorilo jeden z pilierov ich života modlitby. Bol však prístupný iba tým, čo vedeli čítať, a preto negramotní bratia recitovali modlitbu Otče náš 150-krát, čo zodpovedá počtu žalmov. Na odpočítavanie používali kamienky. Neskôr, začiatkom 2. tisícročia, s nárastom mariánskej úcty, sa k modlitbe Otče náš pripojil aj Zdravas Mária. Do dnešnej podoby 50 modlitieb Zdravas Mária, spojených s meditáciou udalostí Ježišovho života, ho upravil kartuzián Dominik Pruský a rozšíril sa vďaka dominikánovi Alainovi de la Roche v 15. storočí. Jeho konečná podoba vznikla za pápeža Pia V. (1566 – 1572) a rozšíril sa po celej Cirkvi.

V 20. storočí sa na základe fatimských zjavení k modlitbe ruženca pridala záverečná modlitba „Pane Ježišu, odpusť nám naše hriechy...“ a počas pontifikátu Jána Pavla II. boli k tajomstvám – udalostiam Ježišovho života radostného, bolestného a slávnostného ruženca pridané tajomstvá ruženca svetla. Práve sv. Ján Pavol II. je známy svojou úctou k Panne Márii. Jeho heslo Totus tuus (Celý tvoj) pochádza z modlitby zasvätenia sa Panne Márii a skrže ňu Ježišovi, ktorej autorom je sv. Ľudovít z Montfortu: „Som celý Tvoj a všetko, čo mám, je Tvoje, môj milý Ježišu, skrže Máriu, Tvoju svätú Matku.“

Dňa 25. mája budeme sláviť sviatok Nanebovstúpenia Pána a celý mesiac sa nesie v duchu veľkonočných udalostí. Panna Mária celým svojím životom poukazovala na Krista, ktorý jej pod krížom ako matke Cirkvi zveril nás všetkých slovami: „Žena, hľa, tvoj syn!“ ... „Hľa, tvoja matka!“ (Jn 19, 26 – 27).

Mariánska téma je v umení dodnes rozšírená. Práve umelci dokážu jazykom obrazu a symbolu vyjadriť hlboké tajomstvá viery. Zuzana Boteková nám vo svojom objekte – textilnom ruženci s maľbami anjelov pripomína prvotný význam tejto hlboko meditatívnej, osobnej modlitby, o ktorej sv. Matka Tereza povedala: „Aký význam má neustále odriekanie modlitby Zdravas? Keď posplietáš všetky pavučinky, zastavíš aj tigra.“ Pozýva nás k znovuobjaveniu sily modlitby ruženca v jednoduchoosti a dôvere detí: „Ak nebudete ako deti, nevojdete do nebeského kráľovstva.“ (Mt 18, 3). Čo pre vás osobne znamená modlitba ruženca?

„Som konvertitka a kviere som sa dostala v dospelosti. Preto viaceré skutočnosti, ktoré sú pre iných samozrejme, objavujem postupne. Ako v apoštolských časoch, keď predmetom ohlasovania bola tzv. „kerygma“, teda najesenciálnejšie zhrnutie tých najdôležitejších právd viery. Až následne bola budovaná ďalšia znalosť Písem. Tak aj ja som sv. ruženec zažila neskôr, ako doplňujúcu skutočnosť viery. Prvýkrát som ho absolvovala v lese, v tichom prostredí výstupu na horu, v spoločnosti rehoľných sestier a niekoľkých veriacich mladých. Sama som sa ho nedomodlila – občas jeden desiatok, alebo pár Zdravasov. V mojom živote sa ruženec objavil ako záblesk svetla, vždy v samostatných situáciách. Iným impulzom bola moja dcéra, keď začali s touto modlitbou na škole, no a naposledy pri podomovej púti milostivej sochy Panny Márie. Ruženec, opakovaním rovnakých modlitieb, vytvára akoby sieť rovnakých súvislostí. Opakovanie motívov možno chápať ako kompozičnú niť, ktorá viaže spoločnú ideu. Myseľ sa tak zameria na udalosti, ktoré má dlho pred sebou – tajomstvá desiatkov sú opakované tie isté. 10-krát opakujem rovnakú prosbu, 10-krát mám pred očami rovnakú skutočnosť, rovnakú udalosť spásy, rovnakú ťažiskovú podstatu.“

Zuzana Boteková (*1969 Bratislava) študovala na Vysoké škole výtvarných umení v Bratislave v ateliéri voľnej textilnej tvorby (prof. Eva Cisárová-Mináriková). Pracuje prevažne s mäkkými textilnými materiálmi, s ktorými experimentuje a posúva ich do nových vzťahov a súvislostí. Vo svojej tvorbe reflektuje duchovné témy aj vlastnú autobiografiu, od obrazov a objektov evokujúcich radostný detský svet po abstraktné vyjadrenia s výrazovou dominanciou farby. Žije a tvorí v Bratislave.

„O nič nebudte ustarostení. Ale vo všetkom modlitbou, prosbou a so vzdávaním vďaky prednášajte svoje žiadosti Bohu.“ (Fil 4, 6)